

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce M. K., proti žalovanému Ministerstvu vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2005, čj. OAM-2/VL-07-11-2005, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 4. 2005, čj. 65 Az 13/2005–22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**
- III. Žalobci se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 1. 2005, čj. OAM-2/VL-07-11-2005, odmítl žádost žalobce o udělení azylu jako nepřijatelnou, a to s poukazem na Protokol o poskytování azylu státním příslušníkům členských států (dále jen „Protokol“), podle něhož se se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie považují členské státy navzájem za bezpečné země původu, a to pro veškeré právní a praktické účely spojené se záležitostmi azylu.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který rozsudkem ze dne 6. 4. 2005, čj. 65 Az 13/2005–22, rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že Protokol ani jiný pramen komunitárního práva neupravují procesní postup orgánu členského státu při rozhodování o žádosti o udělení azylu příslušníka jiného členského státu, proto je nutno aplikovat příslušné vnitrostátní právní předpisy. V projednávané věci je takovým předpisem zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), který upravuje jako možné způsoby rozhodnutí o podané žádosti o azyl udělení azylu, neudělení azylu, zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné a zastavení řízení. Žádost o azyl občana členského státu, který se považuje za bezpečnou zemi původu, nelze odmítnout jako

nepřípustnou, neboť zákon o azylu tuto situaci řeší v ustanovení § 16 odst. 1 písm. e), které předpokládá zamítnutí takové žádosti jako zjevně nedůvodné, resp. neudělení azylu při nesplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 2 a 3 tohoto zákona. Žalovaný však odmítl předmětnou žádost jako nepřípustnou s odkazem na Protokol. Ten ovšem možnost takového rozhodnutí neupravuje, krajský soud proto shledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost. Podle krajského soudu došlo napadeným rozhodnutím k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem. Tato skutečnost mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. bez jednání, aniž se zabýval dalšími žalobními námitkami. Současně zavázal žalovaného podle § 78 odst. 4 s. ř. s. právním názorem vysloveným v rozsudku.

Žalovaný (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností. Dovolal se stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Namítl, že ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu je určeno pro případy žádostí o azyl žadatelů ze zemí mimo Evropskou unii, nikoli státních příslušníků členských zemí. Stěžovatel proto v daném případě důvodně použil normu komunitárního práva. Na podporu svého postupu poukázal na doplnění zákona o azylu zákonem č. 57/2005 Sb. o nové ustanovení § 10a, kterým se do citovaného zákona vkládá právní institut nepřípustnosti žádosti o azyl, byla-li podána občanem Evropské unie, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropských společenství, resp. Protokolem. Současně odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 12. 2004, sp. zn. 17 Az 408/2004, který shora uvedený postup stěžovatele podporuje. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce se k obsahu kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Klíčovou otázkou pro posouzení projednávaného případu je vztah Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům členských států, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (dále SES) Amsterodamskou smlouvou [srov. č. 44/2004 Sb.m.s. (str.8332 – 8333)], k zákonu o azylu.

Protokol stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie mají pro účely azylu členské státy navzájem postavení bezpečných zemí původu, a pokud ochrana základních práv a svobod v zemi původu žadatele neklesla pod určitou úroveň, mají být žádosti o azyl automaticky posuzovány jako zjevně nedůvodné.

Nejvyšší správní soud nemá pochyb o tom, že ustanovení Protokolu je přímo účinným právem Společenství a má aplikační přednost před právem českým. Pokud ovšem jediné ustanovení Protokolu stanoví, že členský stát může žádost příslušníka členského státu o azyl (za taxativně vypočtených podmínek) „zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování“, je taková formulace velmi obecná a nelze z ní vyvodit, jak konkrétně má členský stát s takovou žádostí procesně naložit.

Za výše popsané situace, kdy procesní úprava na komunitární úrovni prakticky chybí, je pak na místě uplatnění tzv. zásady procesní autonomie členských států. V době rozhodování stěžovatele upravovalo vnitrostátní právo situaci předvídanou Protokolem ustanovením § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle něhož měl stěžovatel žádost o udělení azylu zamítnout jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel přicházel ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, a nebylo-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Protokol přidal k této úpravě pouze výše zmiňovanou právní domněnku, podle níž pochází-li žadatel z jiného členského státu Evropské unie, je nutno tuto zemi považovat za bezpečnou zemi původu.

Obsah Protokolu byl následně do zákona o azylu promítnut zákonem č. 57/2005 Sb., který zavedl nový institut nepřipustnosti žádosti o azyl s procesním důsledkem zastavení řízení (§ 10a ve spojení s § 25 zákona o azylu). Zákonodárce tedy vycházel z již existujících forem procesních rozhodnutí, která bylo možno v azylovém řízení vydat, aniž by pro tuto situaci zavedl formu novou; jeho zřejmým záměrem bylo zavést v souladu s Protokolem jemnější diferenciaci v rámci již existující kategorie žadatelů přicházejících z tzv. bezpečných zemí původu, a to na státní příslušníky zemí EU a ostatní, přičemž pro prvně jmenované nově stanovil ještě striktnější procesní postup, než jaký upravovalo ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel sice korektně vycházel z názoru, že Protokol je přímo účinným pramenem práva, který má přednost před vnitrostátní právní úpravou, pro uplatnění zásady aplikační přednosti komunitárního práva před právem národním však neexistoval důvod, neboť právní úprava vnitrostátní nebyla s právní úpravou komunitární v obsahovém rozporu. Stěžovateli nic nebránilo aplikovat obsah Protokolu za použití § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a využít tak pro aplikaci normy komunitárního práva kompatibilní vnitrostátní procesní předpis.

Nejvyšší správní soud se obdobnou právní problematikou podrobně zabýval ve svém rozsudku ze dne 19. 7. 2006, čj. 3 Azs 259/2005–42 (č. 977/2006 Sb. NSS), na který na tomto místě pro stručnost odkazuje.

Nejvyšší správní soud zhodnotil stížní námitku jako nedůvodnou a protože v řízení nevyšly najevo ani jiné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobci, kterému by právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. prosince 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu